
2.2 Els costums

2.2.1 La vida de cada dia

Un tret molt característic dels països magribins és que els agrada molt de relacionar-se amb els altres. Valoren la comunicació i el temps que passen en companyia, ja sigui amb la família com amb els amics i veïns, i això esdevé el fil conductor de totes les activitats quotidianes: entrar en una mesquita, vendre, comprar, banyar-se en comunitat, fer vida al carrer, menjar amb els veïns i tantes altres coses. Són aspectes de la vida de cada dia que es van perdent al món occidental.

Un cop per setmana van als **hammam**, que són els banys col·lectius. Al matí hi van els homes i a la tarda les dones. Els *hammam* tenen un significat social important, és un lloc de trobada on fer petar la xerrada, tancar negocis o arreglar assumptes familiars. Durant molt de temps va ésser l'únic lloc on es podien reunir les dones.

Les cases de dins de la Medina, o sigui, la part antiga de la ciutat habitada per la població econòmicament més feble, tenen una estructura arquitectònica amb un pati interior que afavoreix les relacions veïnals. És molt freqüent que una de les famílies de l'edifici cuini algun plat com ara el *cus-cusi* que convida tots els veïns a dinar.

En els patis interiors de les cases i en els *hammam* les dones hi tenen un lloc de trobada on relacionar-se. La dona està molt poc incorporada al món laboral; això implica que la interrelació entre dona i societat es dona quasi exclusivament entre les dones més properes físicament.

El **zoco**, o sigui, el mercat, és un altre espai de relació, on principalment té accés l'home. És ell qui acostuma a comprar, i l'únic que es dedica a vendre.

2.2.2 El comerç i l'artesanía

El comerç, i tota l'activitat de comprar i vendre, té una forma particular de desenvolupar-se. És imprescindible de dominar l'art del **regateig**. Aquest estira i afluixa sobre els preus és un ritual que comporta un cert temps i determinades qualitats persuasives, que fan de qui les practica un mestre de les arts comunicatives. A més, serveix per posar a prova la qualitat del producte, que acostuma a ser artesanal.

La societat magribina té un sistema productiu que és principalment artesanal, tot i que també té indústries, com per exemple la tèxtil.

Al **zoco**, al mercat, s'hi poden veure tallers i contemplar com es treballen els diferents materials. Hi ha els mestres d'orfebreria, de ceràmica, de treball amb cuir, de tints per a les teles, de manipulació del coure i l'argent... Aquí també és l'home qui es dedica a aquestes activitats, mentre la dona fa brodats, però a casa, que després el marit porta a vendre al *zoco*

2.2.3 Prendre el te: una mostra d'hospitalitat

Els magribins i magribines són gent extraordinàriament hospitalària, fins i tot envers els estrangers. És molt corrent que et convidin a prendre un te amb menta, o fins i tot a un casament.

L'hospitalitat és un deure. Anar als dinars de casament, visitar els malalts, assistir als funerals, fer-se regals, tot això són actes socials importants.

El **te** és precisament un element fonamental, que ajuda a establir el primer contacte amb algú que no coneixes. L'ofertament del te amb menta és una pràctica molt característica, que procedeix dels berbers.

El ritual tradicional consisteix a prendre tres tes:

- el primer és amargant, com la vida.
- el segon, dolç com l'amor.
- i el tercer, suau com la mort.

2.2.4 La henna

Una altra tradició consisteix a tenyir-se les mans i peus amb **henné**. De vegades es pinten la cara, la zona dels ulls i la barbeta. Això és un costum purament estètic que es practica en la celebració de festes religioses, com pot ésser un casament, l'acabament del Ramadà o l'aniversari del Profeta.

La henna no conté productes químics, és un producte natural que s'extreu d'una planta. A diferència dels tints que s'utilitzen aquí, que són químics i contaminen el medi ambient, la henna tenyeix igual de bé i té el gran avantatge que no contamina i és ecològica.

